

Garnéla az antarktiszi jégmező alatt

CS aknem 200 méter mélyen az Antarktiszi jégpáncélja alatt a NASA egy kutatócsoportjának a jégbe fúrt lyukba leeresztett kamerája egy a kábelhez úszó garnélaszerű élőlényt vett videóra: a felfedezés óriási meglepetést keltett, hiszen a napfénytől teljesen el-

zárt, rendkívül zord körülmények között legfeljebb néhány baktériumra számítottak ezen a helyen. A visszahúzott kábelén aztán egy leszakadt csápmaradványt is találtak, amely becslésük szerint egy mintegy 30 centiméteres medúzától származhatott.

„Eredetileg nem számítottunk itt semmilyen fejlettebb élőlényre – mondta el a kutatócsoport vezetője, Robert Bindschadler. – A mintegy 7,5 centiméteres, narancsszínű élőlény igazából nem garnéla, hanem egy távolabbi rokona, latin nevén *Lyssianasis amphipod*.”

Az eredmény alapján a szakembereknek érdemes lesz újragondolni, mennyire zord körülményekhez képesek alkalmazkodni a fejlettebb élőlények, és hogy ennek alapján milyenek képzelhető például a Jupiter Europa nevű holdja jégpáncél alatti óceánjának esetleges élővilága?

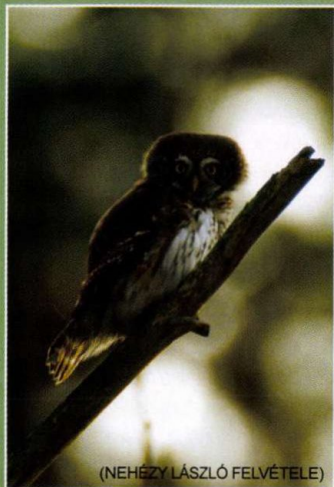
Bár egyes kutatók szerint lehetséges, hogy a két élőlény távolabbról úszott be ide, és ez nem az eredeti élőhelyük, a kutatócsoport tagjai ezt szinte kizártnak tartják. Mint elmondták, a kutatólyuk, amit fúrtak, mintegy 18 kilométerre van a legközelebbi nyílt vizektől, nagyon valószínűtlen, hogy a két teremtmény ilyen távolságra és éppen a mindössze 20 centiméter átmérőjű kutatólyukba úszott volna.

Mindazonáltal rejtély, miként tudnak itt megélni és egyáltalán mi lehet a táplálékuk? A további vizsgálatok ezt próbálják majd kideríteni.

(AP)

■ Egy ritka bagolyfaj példányát figyelték meg az Aggteleki-karszton, Szád-vár környékén. A közelben túrázó madarászok az esti órákban hallották a különösen apró termetű madár jellegzetes hangját a közeli túraútvonal mentén. Egy második példányt is láttak március elején, a madarak párba álltak. A törpekuvirk, ez a kis bagolyféle, a zárt, háborítatlan fenyvesek madara, a hazánkban szomszédos országok mindegyikében fészkel, így a szlovák határhoz közel, a Szlovák-érchegységben is költ, onnan kóborolnak egyes példányai hazánk északi és észak-keleti területeire. Főleg rágcshalókkal táplálkozik, de mivel nappal is vadászik, a kisebb termetű énekesmadarakat is zsákmányul ejti.

(NEHEZY LÁSZLÓ FELVÉTELE)

Magyarországon a megfigyelések zöme a Kőszegi-hegység és az Aggteleki-karszt területére korlátozódik. Nos, az Aggteleki-karszton 2001-ben és 2002-ben egy pár sokáig revírt is tartott, de költésüket nem sikerült bizonyítani. Az elkövetkező években talán megtelepedése is várható a határ mentén fekvő, sűrű erdőkkel övezett hegygerincek közelében. Mindenesetre biztató, hogy a most látott pár költésre készül, és új fészkelő fajjal is bővíülhet hazai madárfaunánk! A törpekuvirk védett faj, pénzben kifejezett természetvédelmi értéke 50 000 forint.

(www.greenfo.hu)

röviden

■ **KÉT BARLANGBÓL EGY.** A Rózsadomb alatt a mésző kereszttül-kasul van lyuggatva kisebb nagyobb barlangjáratokkal. Magyarország második leghosszabb barlangja is itt húzódik, ami 2001-ben, a Pál-völgyi és a Mátyás-hegyi barlangokat összekötő járat felfedezésével majdnem 20 kilométeres hosszúságúvá vált. Ugyanezen törésvonalak mentén több más, kisebb-nagyobb barlang is található, és mivel valószínűleg ugyanazon rendszer részei, a barlangászok folyamatosan kutatják, keresik az új réseket, járatokat, amiket a termálvíz alakított ki. Több hónap munka után most sikerült megtalálni azt az összeköttetést, amely a Harcsa-szájú és a Hideg-lyuk nevű kisebb barlangok közötti kapcsolatot jelenti. Így együtt már elérik az 5 km-es összes járáthosszúságot, ezzel Magyarország leghosszabb 10 barlangja közé került. Mivel azonban a Pál-völgyi barlangtól csak pár tíz méter választja el, könnyen lehet, hogy a kutatók továbbfolytatásával, ha sikerül megtalálni az összekötő járatot, a leghosszabb magyarországi barlanggá válhat. Ennek a barlangrendszernek egy része, a Pál-völgyi barlangban kiépített, az érdeklődők számára látogatható.

■ **AZ ELSŐ FECSEKÉK.** Március első heteiben megérkeztek hazánkba az első fecsekék. Úgy tűnik, a 2010-es év madarainak választott fecsekék hazaérkezését nem befolyásolta a szokatlanul hideg időjárás, vándorlásuk útvonalán, a Földközi-tenger környékén a megszokott időben jelezték vonulásukat. Az első madarat március 3-án, a másodikat március 15-én figyelték meg a madarászok hazánkban. Sajnos a szakemberek arra is figyelmeztetnek, hogy vészjósló gyorsasággal csökken a nálunk költő fecsekék száma évről évre. Az elmúlt tíz évben a molnárfecsekék állománya 65%-kal, a füstifecsekéké 44%-kal, a partifecsekéké 30%-kal fogyott. A hatalmas arányú csökkenésnek az élőhelyek változásával és a klímaváltozással kapcsolatos problémák okozhatják – de ezek következtében előfordulhat, hogy 2020-ra egyes fecsekék egyáltalán nem költenek már nálunk... Védelmük érdekében választotta őket a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 2010-ben az Év Madarának. A szervezet honlapján több madárvédő ötletet, trükköt is találhatunk, amivel segíthetünk ezeknek a kedves légi akrobatáknak.